

ÜNNEPI KÖZGYŰLÉS, KALOCSA, 2020

Harmincketten kaptak megyei kitüntetést

Idén Kalocsán, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés ünnepi ülésén 26 éves hagyománynak tettek eleget azzal, hogy méltatták és megünnepelték azokat, akik kiemelkedő teljesítményükkel odaadóan szolgálták és szolgálják folyamatosan térségünket. Ez a jelentős ünnepi esemény ebben az évben találkozott a katolikus egyház kiemelt ünnepével. Hiszen ezen a napon, szeptember 12-én – XI. Ince pápa rendelete szerint – Boldogságos Szűz Mária nevét ünneplik a katolikusok.

(Folytatás a 3. oldalon.)

2020 IS A FEJLESZTÉSEKRŐL SZÓL

Átalakulóban a majsai főté

Kiskunmajsán egyszerre több helyszínen zajlik a „Zöld város projekt”, amelyre 450 millió forint megyei területfejlesztési támogatást nyert a település önkormányzata.

A munkálatok idén kezdődtek a Kisboldogasszony-templom környékén, ahol a parkban előbb tarvágást végeztek, utána fogtak hozzá a tér átépítéséhez, fiatal fák és cserjék ültetéséhez. A téren kialakítanak közösségi tereket, és a környékén új buszöblöket is létesítenek. Szintén felújították a téren lévő szobrokat, restaurálása

után a Szentháromság-szobrot pedig áthelyezték a templom főbejárata előtti térre.

Kiskunmajsa jelenlegi önkormányzata a múlt év októberében örökölte meg a városközpont felújításával kapcsolatos feladatokat az előző képviselő-testülettől. – Nekünk az volt a dolgunk, hogy a közbeszerzés eredményét kihirdessük – nyilatkozta **Patkós Zsolt** polgármester, aki hozzátette: jóval nagyobb összegű árajánlatok érkeztek a kivitelezésre, mint

amennyiről a támogatás szólt. A beruházáshoz eddig már több mint 100 millió forintot kellett a városnak hozzátennie. A hiányzó összeget a települési tartalékból, valamint egy pályázat révén, a megyei önkormányzat segítségével teremtették elő. A kivitelezés során azonban számos problémával is szembesültek: például hetekig állt a munka egy nagyfeszültségű, föld alatti vezeték kiváltása miatt.

(Folytatás a harmadik oldalon.)

Ajánló

A gazdaság újraindítása megyénkben

6700 munkahelyet véd a gazdasági program. 2. oldal

TOP-HÍREK

2020-ban átadott fejlesztések. 3. oldal

Napelemrendszer kiépítése Kun-szentmiklóson

Többlépcsős energiaforrás-hasznosítás kezdődött el a Felső-Kiskunságon. 4. oldal

Bács-Kiskun, felfedezlek!

Itt az idő, hogy megismerjük saját szűk hazánkat. Kapcsolódjon ki Bács-Kiskunban! 5. oldal

Helyi erőforrásokat is mozgósít a Magyar Falu Program

A kistelepülések népességmegtartó erejének növelését támogatja. 6. oldal

Évfordulós településeink

Jelentős közigazgatási átalakulások érintették Bács-Kiskun megyét a múlt évszázadban. 7. oldal

Megyei érték lett 2020-ban

Idén is bővült a Megyei Értéktár. Kiskunhalas, Hajós és Kalocsa települések javaslatait fogadta el a bizottság. 8. oldal

Megyedíjas a Renner Bt.

Sikeres családi vállalkozás Jánoshalmán. 9. oldal

45 éves a KNP

Születésnapot ünnepel a Kiskunsági Nemzeti Park. 10. oldal

Békabánya

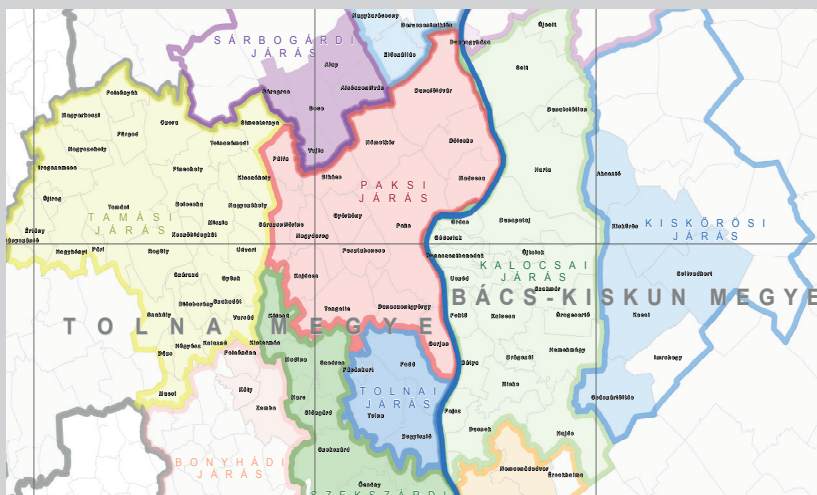
A megyei mesekönyvből. 11. oldal

Mozdulj, Bács-Kiskun!

Ötpóba jelleggel sportrendezvények indulnak megyénkben. 12. oldal

Létrejött a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség és a Fejlesztési Tanács

Az Országgyűlés május 5-én **29 Bács-Kiskun megyei település** szempontjából hozott nagyon fontos döntést: a Paks II. Atomerőmű beruházás székhelyvárosa, Paks középpontjával létrehozta a Közép-Duna Menti Kiemelt Térséget.

A Közép-Duna menti térség elsősorban a Duna-völgyi területet és az egymással szorosabban együttműködő mezőföldi és kiskunsági települések összességét jelenti. A kiemelt térség három megye – **Bács-Kiskun, Fejér és Tolna** – közös metszete. A korábbi évtizedekben belső periferiának tekintett terület a közös értékek megerősítésében és az együttműködésben érdekelt.

A Közép-Duna menti térség elsődleges nagyberuházása 2020 és 2030 között a Paks II. Atomerőmű bővítésével kapcsolatos beruházás, amely mintegy **3.000 vállalkozás** és több mint **12.500 fő közvetlen munkavállaló**, illetve családtagjaik megjelenését prognosztizálja a térségben. A lakosság bővülésének, a fejlesztendő szolgáltatásoknak megfelelő ingatlan- és szervezetfejlesztések ugyanakkor nemcsak Paks városra koncentráltan, hanem a térségben lévő településeket is bekapcsolva, a térségi fejlesztési szemléletet követve valósulnak meg.

A térségben 10 éves távlatban egyéb fejlesztésekre is sor kerül: új Duna-híd építése (Kálcsa-Paks), vasúti vonalak fel-

újítása, útfejlesztések, útfelújítások, kikötőfejlesztés, valamint települési infrastruktúra-fejlesztések az egészségügyi, köznevelési, közbiztonsági, turisztikai területeken.

A Bács-Kiskun megyét érintő települések felé a bekapcsolódási lehetőségek elsősorban 2023. évtől tudnak kiteljesedni, amikor az új Duna-hidat forgalomba helyezik.

A harmonikus fejlesztési tevékenység térségi szemléletet, folyamatos fejlesztési együttműködést, hatékony szervezeti koordinációt igényel a központi és a helyi, valamint a térségi, megyei önkormányzati és a kormányzati szereplőktől. Ezt a szerepet tölti be a 2020. augusztus 4-én megalakult **Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács**, amelynek egyik alelnöke **Rideg László**.

A bővülő infrastrukturális kapacitásoknak a hosszabb távon történő kihasználása, a fejlesztési eredmények funkcióinak fenntartása, új befektetési lehetőségeknek a térségbe vonzása hosszú távú célként jelenik meg a térség fejlesztése érdekében.

Moiskó Csilla

GAZDASÁGÉLÉNKÍTŐ PROGRAM

Fűszeres Kunadacs

Kunadacson már évek óta természetesen paprikát, és szárítják, öröklük azt a közfoglalkoztatási program keretében. Most lehetőség nyílik ennek a különleges terméknek a még hatékonyabb, magasabb szintű előállítására a Kedvezményezett Települések Gazdaságélénkítő Program (GÉP) keretében.

Kunadacs Község Önkormányzata a közfoglalkoztatottak mezőgazdasági ismereteire alapozva már több éve természetesen paprikát, kápia és fűszerpaprikát, vöröshagymát, burgonyát és egyéb konyhakerti növényeket. A megtermelt zöldségek jelentős részben lefedik a napközi otthonos óvoda konyhájának nyersanyagszükségletét. Így biztosítják az óvodai, iskolai és szociális étkeztetést a településen. A terményekből juttatnak a szociálisan rászorulóknak részére is, a felesleget pedig értékesítik.

A településen a 100 százalékos önkormányzati tulajdonú **Kunadacsi Paprika Szárító és Örlő Nonprofit Kft.** a fűszerpaprika termesztése és feldolgozása céljából 2013-ban jött létre, 2014-ben megépült a paprikaszárító és -örlő üzem, ahol az önkormányzat közmunkaprogramjában megtermelt nyers fűszerpaprikából állítanak elő édes és erős örlött fűszerpaprikát. Különleges, kellemesen fűszeres-édeskés aromáját, élénkpiros színét az örlőmenny a Kunadacs környé-

kén található sajátos mikroklímájú szántóföldeken termelt kiváló minőségű, nyers fűszerpaprikának, az itt gazdálkodó emberek szorgalmának és szaktudásának köszönheti.

A **GÉP keretében** most fedett csarnok épül, valamint a szárításhoz és örléshez használt eszközöket is fejleszteni lehet. A szárítókból távozó meleg levegő energiatartalmának visszanyerése érdekében olyan hővisszanyerő berendezés építenek be, amellyel 15-20% energiát lehet megtakarítani. A minőségi, kiváló paprikaörlemény elkészítéséhez a meglévő mellé újabb örlőköves malom létesül. A különleges paprikaörlemény kiválóságát és színét a leszedett termék utóérlelése biztosítja, és ez a folyamat mostantól a fedett csarnokban történhet.

Moiskó Csilla

Ha a GÉP beindul...

A Kormány még 2019-ben döntött egy olyan fejlesztési program indításáról, mely hatékonyan hozzájárulhat Magyarország hátrányos térségeinek felzárkózásához.

A **Kedvezményezett Települések Gazdaságélénkítő Programjába** (GÉP) azok a települések kerültek, amelyekben a szociális és a gazdasági fejlesztés alapjai adottak, és a létrejött termelési kapacitások

meghaladják a helyi felhasználást. Azaz például a közfoglalkoztatás keretében előállított termékek és szolgáltatások piacra vihetők.

Bács-Kiskun megyéből 4 település már kapott támogatást, és további 2 igény fogalmazódott meg. Dunavescsén a konyhai kapacitás bővítésére nyílik lehetőség. Kunadacson a meglévő paprikaszárító csarnok épül-

het meg. Madarason térkögyár és faipari üzem, míg Kunbaján a savanyítóbüszem fejlesztése várható. Mélykút a térkögyártás továbbfejlesztésére és hatékonyságának javítására nyújtotta be igényét, Homokmégyen pedig az ipari terület fejlesztése a cél.

A GÉP hozzájárul a térségek gazdasági, munkaerőpiaci hátrányainak csökkentéséhez, a helyi foglalkoztatás bővítéséhez, a vidék lakosság megtartó képességének növeléséhez. MCS

A gazdaság újraindítása Bács-Kiskunban

A koronavírus megjelenése az egész világ gazdasági életét térdre kényszerítette. A járvány Magyarországon, azon belül Bács-Kiskun megyében is több területen érezte negatív hatását. A különböző európai országok vezetése más-más módon próbálta meg újraindítani a gazdaságot, egy dolog azonban mind-egyikben közös volt: a vállalkozások számtalan kedvezményt, támogatást kaptak.

Szijjártó Péter külgaazdasági és külügyminiszter nemrégiben Baján találkozott 14 olyan vállalkozóval, akik Baja és Kiskunhalas térségében működtetik cégüket. A munkaebéden Magyarország külügyminisztere ismertet-

te mindazokat a lehetőségeket, amelyekkel segítik a kkv-kat.

„A kormány úgy döntött, hogy egy soha nem látott mértékű beruházástámogatási programot indítunk azoknak a vállalkozásoknak, amelyek ebben a nehéz

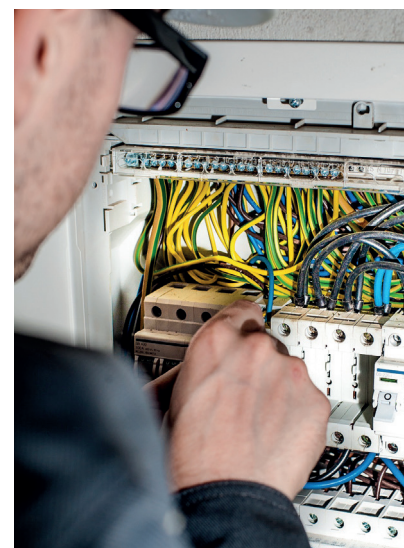
időszakban nem az elbocsátásokban, a bezárásban látják a megoldást, hanem kihasználják ezt az időszakot arra, hogy verseny-előnyt szerezzenek” – nyilatkozott a megbeszélést követően Szijjártó Péter.

„Bács-Kiskun megye ebből a szempontból remekül vizsgázott, hiszen összesen 45 olyan vállalkozása van, amelyek beruházásokat hajtanak végre. A beruházások összértéke megyénkben 20 milliárd forint, ehhez a kormány mintegy 10 milliárd forint támogatást biztosított.” – mondta el **Vedelek Norbert** közgyűlési alelnök. A beruházások fontosságát igazol-

ja, hogy segítségükkel 6700 ember munkahelyét lehetett megvédeni.

„Örömteli volt hallani a vállalkozások vezetőitől, hogy pontosan ilyen támogatásra volt szükségük – mondta Szijjártó Péter. – A koronavírus-járvány kezdetén már kezdték temetni a különböző beruházásait, aminek oka a bevétel kiesés, a veszteség volt. Ezzel a támogatással pont az a pénz érkezik meg a cégekhez, amitől elestek a koronavírus miatt.”

Mivel a környező országokban nem lehetett hasonló támogatási csomaggal találkozni, az érintett Bács-Kiskun megyei

vállalkozások vezetői bíznak abban, hogy általa komoly verseny-előnyre tudnak szert tenni külföldi vetélytársaikkal szemben.

Horváth Levente

ÜNNEPI KÖZGYŰLÉS, KALOCSA, 2020

Harmincketten kaptak megyei kitüntetést

(Folytatás a címlapról.)

A Nagyboldogasszony-főszékesegyházban bemutatott ünnepi szentmisét követően a Kalocsai Városi Színházban vette kezdetét az ünnepi közgyűlés.

Az ünnepi ülést színvonalas műsor tette emelkedetté, melyen közreműködtek **Benedek Viktória** énekes, **Tóth Péter Lóránt** versvándor és a **Csolyospálosi Tamburás Együttes**.

a világban látni akarsz! Ezt üzenté **Mahátma Gandhi**, és a díjazottak meghallották ezt az üzenetet, hiszen kiemelkedő példát mutatva végzik munkájukat és élnek tevékeny hétköznapijait.

A díjazottak nevében **Lezsák Sándor Istvánné**, a Bács-Kiskun Megyéért díj 2020 kitüntetettje köszöntötte a megjelenteket. Beszédében kiemelte, hogy dol-

A megyei kitüntetések átadásán **Rideg László**, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke ünnepi beszédében kiemelte, hogy 2020 az összetartozás éve, amelynek szellemiségében a megyei közgyűlés kiemelt kötelességének érzi a Kárpát-medencében élő magyarsággal való kapcsolatokat ápolását, a magyarság megmaradásáért folytatott munkát. Mint mondta, a díjazottak a megyei közgyűlés társai ebben.

A kitüntetett díjakkal azok előtt tisztelegtek, akik meggyénként dolgoztak és dolgoznak fáradhatatlanul, akár már évtizedek óta, különböző szakterületeken. Munkájuk során többet tesznek az elvárhatónál, időt és energiát nem kímélve alkotnak, tevékenykednek.

Idei mottójuk, mely a meghívóra is került: *Légy te a változás, amit*

gozzunk az életnek bármely területén, örök érvényű az a mondat, hogy probléma nincs, csak feladat van, amit meg kell oldanunk és tisztességgel el kell végeznünk. Hozzátette, hogy mindannyiunk feladata éltetni nemzetünk gazdaságát, megismerni és átörökíteni a hagyományainkat, kultúránkat. Kihangsúlyozta, hogy a sikerélményt, amiben most részük lehet a kitüntetetteknek, át kell adniuk szűkebb-tágabb közösségeiknek, mindazoknak, akik megyeszerte a mindennapokban ugyanolyan hittel dolgoznak és teszik a feladatukat. Mint mondta, igazán boldog ember csak az lehet, aki élvezzi a saját közösségének bizalmát, és akinek elismerik a munkáját és a hivatását is. *Lizik-Varga Katalin*

A 2020-AS ÉV MEGYEI DÍJAZOTTAI

BÁCS-KISKUN MEGYÉÉRT DÍJ
Lezsák Sándor Istvánné (Lakitelek)

BÁCS-KISKUN MEGYE
GAZDASÁGÁÉRT DÍJ
Renner Bt. (Jánoshalma)

BÁCS-KISKUN MEGYE
VIDÉKFEJLESZTÉSÉÉRT DÍJ
Szomor Dezső (Dömsöd)

BÁCS-KISKUN MEGYE
TURIZMUSÁÉRT DÍJ
Ifj. Csáki Béla (Fülöpjakab)
Dr. Márin Istvánné (Császártöltés)

BÁCS-KISKUN MEGYE
EGÉSZSÉGÜGYÉÉRT DÍJ
Bajai Szent Rókus Kórház
Sürgősségi Betegellátó
Osztály (Baja)
Dr. Egri Antal (Kunfehértó)
Dr. Váraljai György Péter (Szank)

BÁCS-KISKUN MEGYE
KULTÚRÁJÁÉRT DÍJ
Csolyospálosi Tamburás
Együttes (Csolyospálos)
Daróczi Csaba (Soltvadkert)
Tóth Péter Lóránt (Kunszentmiklós)

BÁCS-KISKUN MEGYE
IFJÚSÁGÁNAK NEVELÉSÉÉRT DÍJ
Gera Árpád Zoltánné (Izsák)
Dr. Hollóné Ruska
Zsuzsanna (Kecskemét)
Horváth János (Tázlár)

BÁCS-KISKUN MEGYE LAKOSSÁ-
GÁNAK VÉDELMEÉRT DÍJ
Dr. Fekcs Dénes (Kecskemét)
Kunszentmiklósi Önkormányzati
Tűzoltó Parancsnokság
(Kunszentmiklós)
Schütz István (Bácsalmás)

BÁCS-KISKUN MEGYE
KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSÉÉRT DÍJ
Béres Béla (Baja)
Fekete Szabolcs (Kecel)
Máté Sándorné és
Máté Sándor (Szabadszállás)

BÁCS-KISKUN MEGYE
NEMZETISÉGEIÉRT DÍJ
Schindler Mátyás (Baja)

ÉV POLGÁRMESTERE
BÁCS-KISKUN MEGYÉBEN DÍJ
Csányi József (Kiskunfélegyháza)
Kovács Antal (Csátalja)

BÁCS-KISKUN MEGYE
SPORTJÁÉRT DÍJ
Hunyiné dr. Domokos
Emőke (Kunszentmiklós)
Kovács Marcell (Kelebia)
Nitsch József (Solt)

BÁCS-KISKUN MEGYE
KÖZIGAZGATÁSÁÉRT DÍJ
Dr. Kiss József (Kecskemét)

A BÁCS-KISKUN MEGYEI
KÖZGYŰLÉS ELNÖKÉNEK
KITÜNTETŐ OKLEVELE
Arnold Adrién (Kalocsa)
Patakiné Gelányi
Márta (Felsőszentiván)

A BÁCS-KISKUN MEGYEI
KÖZGYŰLÉS ELNÖKÉNEK
KITÜNTETŐ DÍJA
Marsi Béla (Kecskemét)
Bozóné Nemes
Gizella (Kecskemét)
Szabó Monika (Kecskemét)

2020 IS A FEJLESZTÉSEKRŐL SZÓL

Átalakulóban a majsai főté

(Folytatás a címlapról.)

A nyár végén elkezdődött az új buszöblök kialakítása, valamint új öntözőrendszer is épül, melynek segítségével az egész tér zöldfelületét locsolni tudják. Több olyan terület felújítását is vállalta az önkormányzat, amelyek az eredeti tervekben nem szerepeltek, így például a templom melletti járdaszakas is megújul. A téren három új gyalogátkelőhely is létesül, melyek kiemelt megvilágítása szintén pluszkiöltséget jelent a városnak.

A vonzó településképp során a központi park mellett a városháza és a művelődési központ közötti közterületeket, az Egressy Béni zeneiskola előtti teret, valamint a sétálóutcat is

átalakítják. A projekt során az idei év végéig elkészülnek a piactér felújításával, ahol újabb fedett rész és új üzletsor készül.

A beruházás több évtizedes elmaradást és hiányt pótol a település életében. A rendszer-váltás óta az elmaradt felújítások, elmulasztott lehetőségek szinte már-már behozhatatlan hátrányként jelentkeztek a városban a környező településekhez képest.

A több évszázados, kis mezővárosi főté az eddigi funkciói mellett új közösségi terekkel, zöldfelületekkel, szakrális terekkel gazdagodik, amelyek az itt élők életminőségéhez nagyban hozzájárulnak majd.

A huszonegyedik századi megoldások, modern térbútorok a város egészére kiterjedő megújítási programot vetítik előre. *Farkas Etelka*

TOP-HÍREK

2020-ban lezárult TOP projektek

(Folytatás a címlapról.)

KORSZERŰ HÁZIORVOSI RENDELŐ TISZAALPÁRON
Teljesen megújult Tiszaalpáron az orvosi rendelő. A fejlesztéssel az orvosi rendelő alapterülete megnövekedett a szolgálati lakás terhére: egy rendelő, két kezelő, egy diagnosztikai szoba, egy tágas előtér, valamint személyzeti és a betegek részére fenntartott akadálymentes és normál mosdók biztosítják a színvonalas ellátást.

A diagnosztikai szobában vérvétel és EKG-vizsgálatok elvégzése is lehetséges.

FEJLESZTÉSEK

A VADKERTI-TÓNÁL

Megtörtént a fürdőhely komplex egységes arculatú építészeti fejlesztése, valamint a fogadóépület és a tó közötti terület egységes arculatú rendezése. Mindez 3000 négyzetméteren valósult meg. A fejlesztés keretében a terület térburkolatot kapott, napozóteraszokat és fedett közösségi részeket alakítottak ki.

MŰKÖDIK A SZÉLMALOM FELSŐSZENTIVÁNON

Felsőszentivánon befejeződött Magyarország egyetlen működő, őrlésbemutatókra is alkal-

mas szélmalmának újjáépítése. A csonka kúp alakú, bádogtetős építményt régi valójában építettek újjá, pótolták a szélvitorlákat, ellátva őket még egy külső, villanyárammal működő motorral is. Egy komplex turisztikai látogatóközpont is nyílt, méghozzá a legmodernebb technológiával felszerelve.

KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS USZÓDON

A Dunapataj és Kalocsa közötti Duna menti településeket öss-

szekítő 5106 számú belterületi útszakaszon négy buszmegálló újult meg, közülük kettőt át is helyeztek. A beruházásnak köszönhetően az utasok új, korszerű várópavilonokat vehetnek használatba. A fejlesztés részeként megvalósult egy 711 méter hosszú kerékpárút rekonstrukciója is. *Lizik-Varga Katalin*

A sivatagosodás ökológiai-vízügyi szempontjai

„Sivatag lesz az Alföld helyén, ha nem lépünk – biológus kutató kongatja a vészharangot” címmel olvasható az eredeti cikk a www.valaszonline.hu-n, melyet megpróbálok ok-okozati összefüggésben megvilágítani.

A változások világszerte elindultak, a bőrünkön érezhetjük a szélsőséges hőingásokat, látjuk a záporokat, melyek „előntik” városainkat és pincéinket. A tények makacs dolgok, de a tünetek felismerése elegendő-e a változás megfékezésére? Szerintem NEM.

A sivatagosodás folyamata a szélsőséges hőingadozással „kezdődik”, amelyet a Homokhátságon úgy veszünk észre, hogy a gyümölcsfák virága és a korai veteményes elfagy. Pedig nem ritka, hogy a fagyás napján a hőmérő higanyszála a 30 °C közelébe kúszik. Hogy is van-ez?

Talajaink teljesen elveszítik szervesanyag- és vízkészletüket az intenzív növénytermesztés hatására megváltoztatott környezeti állapot változása miatt. A hosszú, 60 éve tartó műtrágyahasználat következtében – a szerves trágyázást mellőzve – a talaj élőlények száma (az emlegetett biodiverzitás) csökkent, a talajok víztartó képessége pedig a nullához közelít a homokos talajtípusnál. A nagyobb természetátlagok a felszín alatti vízkészletek felélésével és a lefolyási-párolgási tényezők megváltozásával járnak. A növénytermesztés korábbi fennállását ma fizetjük meg.

A talajfelszín közelében a biológiailag kötött és a szerves anyagban tárolt víz tudná a napsugarak hőenergiáját elvezetni, de mivel a talajfelszín nem nyeli el a fényenergiát, hősugarak formájában a környezetébe disszipálja (felhevíti a talajfelszínközeli légréteget). Ha kevés a felhőzet, akkor

ki a zivatarfelhő. Ha a felszálló légáramlat nem tartalmaz vizet, akkor radiációs fagy fogja károsítani a növényvilágot. Először a talaj hűl le, majd a talajfelszínközeli levegő transzmisszióval, aminek a szemmel látható tünete, hogy a burgonya, paprika, bab levelei bebarácsolnak, a gyümölcsfák virágai elfeketednek, és termés csak „mutatóba” marad a fák tetején. A hősokktól károsodott növények újabb tartalékokat felhasználva valamelyest helyrejönnek, de ez a szélsőséges hőingás egyáltalán nem ideális.

A másik probléma, amitől a klímát meghatározó növényvilág szenved, a záporcsapadékok. A csapadék nagy intenzitása esetleg jéggel fizikailag is káros mind a talajra, mind a növényvilágra.

2018-ban hullott jeges nyári zápor Kecskeméten: úgy 3800 laza m³ gallyat szaggatott le, mellyel jelentősen csökkent a városi klímát javító lombfelület, amely levegőt hűt a párolgással, szűri a portól, zajcsökkentő és CO₂-t nyel el.

Ha a Homokhátságot mint tájegységet nézzük, fontos lenne a vegetációs időben történő növényborítottság növelése, ami igen komoly szakmai (ökológiai, növénytermesztési, természetvédelmi, erdészeti és vízügyi) feladat. Komoly párbeszédre és azonnali egyetértésre, valamint cselekvésre van szükség, hogy elérjük az élhető klímát, és megállítsuk a sivatagosodást. A társadalmi, élővilágvédelmi érdekeknek meg kell előzniük a magánérdekeket.

Padra István

Bővebben a témáról:
www.bacskiskun.hu

jelentős energia éri el a felszínt, melynek erőteljes feláramlás a következménye. Ha párát tartalmazó légtömeg indul a sztratoszféra irányába, ilyenkor alakul

Költséghatékony beruházások Kiskunmajsán

Augusztus végén több olyan energetikai beruházást is átadtak Kiskunmajsán, amelyek a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) révén valósulhattak meg. Az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésére több mint 500 millió forintot fordítottak.

A megyei TOP egyik stratégiai célja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés ösztönzése, amit megvalósítottak

a Konecsni György Művelődési Központ és a Napsugár Óvoda épületeinek energetikai korszerűsítésével.

A művelődési központnál elsősorban az épület hőmegtartó képességét javították az új szigetelőrétegekkel és nyílászárókkal. Az elavult fűtési rendszert is kicserélték, ezentúl már két kondenzációs kazánnal fűthetnek.

A Napsugár Óvoda régebben felhúzott épületein is korszerűsítették a külső határoló szerkezeteket, szigetelték a homlokzatot, a földemet és a lábazatot. Az óvodában is lecserélték a régi konvektoros fűtést, amit szintén kondenzációs kazánnal működtetett fűtési rendszerrel váltottak fel.

Két másik iskolában is hasonló munkákat tudtak elvégezni a megyei önkormányzat által irányított TOP-forrásból. Az Arany János Általános Iskola és az Egressy Béni Alapfokú Művészeti Iskola épületeinek energetikai korszerűsítése során 162 millió forintot fordíthattak a beruházásokra, amelyekről a fogyasztási költségek csökkenését is várják az önkormányzati intézményekben.

Farkas Etelka

Napelemrendszerek kiépítése Kunszentmiklóson

Kunszentmiklós városa célul tűzte ki a megújuló energia hasznosításának növelését. Napelemes projektjeik megvalósulása hozzájárul a Nemzeti Reform Programban kitűzött 2020-ra elérhető primerenergia-megtakarítási célérték, valamint a Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Tervében 2020-ra meghatározott megújulóenergia-résarány eléréséhez.

A klímaváltozás hatásainak mérséklése a térség energiafűggősége szempontjából kiemelt jelentőségű – emelte ki Lesi Árpád polgármester.

A megyei Település- és Területfejlesztési Operatív Program keretében az ötvenmillió forintos beruházás két ütemben valósult meg, aminek köszönhetően elsőként a sportcsarnok kapott napelemeket. A városháza udvarára telepített, lábakon álló napelemrendszer kettős funkciót tölt be. Egyrészt – és ez a legfontosabb – áramot termel, másrészt

árnyékot is ad, illetve megvédi a parkoló járműveket az esőtől és a hótól. Az előzetes becslések szerint az új rendszer teljes egészében kielégíti a két intézmény áramszükségletét.

Több lépcsőben zajlik az új energiaforrások hasznosítása, alkalmazása Kunszentmiklóson. Részben már megvalósult, illetve folyamatban van az önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése. Ennek fontos eleme a homlokzati nyílászárók cseréje, a külső falak, a padlásfödém hőszigetelése mellett a nap-

elemrendszerek kiépítése is. A napelemrendszerek megvalósításával nem csak pénzt és energiát takarít meg az önkormányzat. A fejlesztések illeszkednek a megyei területfejlesztési program környezetgazdálkodási és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elsődleges célkitűzéseéhez. A fejlesztés eredményeként ugyanis csökken az üvegházhatású gázok kibocsátása. A beruházások egymásra épülésével komplex, városi szintű energetikai fejlesztés valósulhat meg – tette hozzá a városvezető.

A fejlesztéseknek köszönhetően jelenleg az alábbi helyeken található napelemes beruházás: a polgármesteri hivatal hátsó udvarán, a sportcsarnok lapos tetején, a pedagógiai szakszolgálatnál, a bölcsőde épületén, valamint az Ipari Parkban.

Vincze József

EURÓPAI KERÉKPÁRÚT HÁLÓZAT

Forrás: <https://en.eurovelo.com/ev13/hungary-serbia>

Kerékpáros útvonalak az őszi hétvégékre

Aki az egészséges életmódhoz a kerékpározást választja, jól dönt, ha megyénket veszi célba. A két folyó közt elterülő Bácska és Kiskunság több dolog miatt is remek lehet a bringásoknak.

A részletes útvonaltervért látogasson el ide:

Bács-Kiskunban egyrészt nincsenek nagy szintkülönbségek, ezért gyermekekkel is érdemes nálunk kerékpártúrát szervezni. Másrészt a táj végtelen messségsébe ellátunk, amit egy-egy kilátóból igazi madártávlatból is megcsodálhatunk. Ha pedig kerékpár, akkor egészség is: megyénk kiváló adottságokkal rendelkezik az ökoturizmus kedvelői számára is. Érdemes megállni utunk során egy-egy biotermelőnél, hogy feltöltőd-

jünk vitamindús zöldekkel, gyümölcsökkel. Ha jól szervezzük a túrát, akkor a nap végén lazíthatunk egyet valamelyik gyógyfürdőben, vagy akár egy kiváló borokat kínáló pincében is zárulhat az este.

Az őszi hétvégékre kínálunk most néhány kerékpáros túrát az EV13 mentén:

BÁCSKAI BUNKERTÚRA
A kétnapos körtúra alatt

megismerhetjük a Déli Védelmi Rendszer Bács-Kiskun megyei szakaszának hadi örökségét.

BÁCSKAI GYÖNGYSZEMEK

Történelmi időutazásban lesz részünk: a trianoni békediktátum határmódosítása előtti pompájában egykor tündöklő, gazdag bácskai tájat járjuk végig. Néhány helyen erdei és földutakon, de főképpen kis forgalmú, aszfaltos utakon lehet kerékpározni, egyedülálló természeti és épített örökségeinket is megtekintve.

BÁCSKAI ÖKO-GASZTRO TÚRA

A kétnapos körtúra alatt megismerhetjük a Bácsalmás környéki természeti, kulturális értékeket, és megköszönhetjük a térség gasztronómiai finomságait, felfedezhetjük a Bácska rejtett kincseit.

BÁCSKAI ZARÁNDOKLAT

Az útvonal Bácsalmás-Madaras-Katymár-Bácsborsód-Gara-Bácsszentgyörgy-Hercegszántó-Dávod-Nagybaracska, majd a Nagybaracska-Bátmonostor-Baja-Vaskút-Bácsbokod-Bácsalmás településeken vezet keresztül. Megismerhetjük Felső-Bácska legjelentősebb Mária-búcsújáróhelyeit.

DUNÁTÓL A HOMOKHÁTSÁGIG MEGATÚRA

A kihívást keresők számára ajánljuk az ötnapos túrát. Először egy kiterőt teszünk az EuroVelo 6 kerékpáros útvonalon Bajára, majd utunk bejárja Bácska apró falvait, számos országos természetvédelmi oltalom alatt álló értéket, védett műemléket, a vasfüggöny megmaradt védelmi bunkeireit, sőt egykori kastélyokat is érintve.

MCS

EuroVelo a vasfüggöny mentén

Magyarországon négy EuroVelo-útvonal halad át, ebből három megyénkben: az Atlanti-óceántól a Fekete-tengerig futó EV 6, a Tiszát követő EV 11, illetve a legújabb, az egykori vasfüggöny mentén húzódó EV 13.

A vasfüggöny nyomvonalára Nyugat- és Kelet-Európa majdnem fél évszázados egykori megosztottságát szimbolizálja: az Északi-tengernél indul és 20 országot átszelve egészen Törökországig fut. Az EV 13 magyarországi szakaszán számtalan látnivaló kapcsolódik valamilyen módon a vasfüggöny emlékéhez. Maga az útvonal többnyire még csak terveken létezik. A tervek szerint az útvonal megyénkbe Nagybaracskanál lép be és Tompánál hagyja el, a két település között érinti Garát, Bácsborsódot és Bácsalmást is.

A kerékpárutak és az információs táblák helyenként már elkészültek. Bács-Kiskun megye szintén szeretne a lehető legaktívabban bekapcsolódni az EuroVelo 13 életébe. Az erről szóló fejlesztési stratégiát a megyei közgyűlés tavaly megtárgyalta és támogatta.

A kerékpárút-hálózat fejlesztése azonban nemcsak az országon áthaladó turisták érdeke, hanem a közlekedésben napi szinten a kerékpárt választó, itt élő embereké is. A statisztikák is a fejlesztés szükségességét igazolják, hiszen egyre többen pattannak nyeregbe, legyen szó akár sportolásról, akár a mindennapi közlekedésről.

Horváth Levente

TESTI-LELKI-SZELLEMI FELTÖLTŐDÉS – ITTHON

Bács-Kiskun, felfedezlek!

Az idei koronavírus-járvány felülírta a legtöbb ember számításait. Arra kényszerített minket, hogy lassítsunk le, vegyünk egy nagy levegőt, és gondoljuk át újra, hogy mi a fontos nekünk valójában, mekkora kincs maga az egészségünk.

Fontos emlékeznünk, hogy utóbbiért rengeteget tehetünk szabadidőnk tudatos felhasználásával – és még unatkozunk sem kell –, hiszen megannyi kaland és lehetőség vár ránk itthon is.

Mi Bács-Kiskun megyeiek, büszkéek lehetünk arra, hogy az ország legnagyobb, legváltozatosabb megyéje az otthonunk. Itt mindenki – kicsik és nagyok, családok, párok és egyedül utazók – egyaránt megtalálhatja számításait. Miért ne lehetnénk mi

is vendégek saját megyénkben? Miért ne élvezhetnénk, hogy egy testi-lelki-szellemi feltöltődésre kiválóan alkalmas helyet nevezhetünk az otthonunknak? Itt az idő, hogy felfedezzük!

Próbálta már gyógyvizeinket, a falusi és szelíd turizmus kínálatát kikapcsolódást? Evezett már a Dunán és a Tiszán? SUP-ozott már a tavainkon? Biciklizett már mind a három, megyei EuroVelo-útvonalon? És horgászni merre járt eddig? Felfedezte már gyönyörű természeti kincseinket, a nemzeti és natúrparkjaink által biztosított kalandokat? Földikutyát látott-e? Kóstolt minden helyi finomságot? Végigjárta a Magyar Zarándokút Bács-Kiskun megyei szakaszát? Van-e olyan múzeum, amit esetleg még kihagyott? Valószínűleg Önre is igaz, hogyha a nyaraláson gondolkodik, előbb jut az eszébe Balaton, mint a szomszédos kiserdő. Változtassunk ezen!

Albert Einstein szavaival élve: „A nehézségek közt mindig ott

van a lehetőség.” Miért ne lehetne ezekben a nehezebb időkben az egyik nagy lehetőség magának Bács-Kiskun megyének a felfede-

zése? Ráadásul úgy, hogy közben ápoljuk egészségünket, távol maradunk a tömegektől, és különleges emlékeket gyűjtünk – mind-

ezt csupán pár kilométerre az otthonunktól. A lehetőség adott, csakis rajtunk áll, hogy mit kezdünk vele.

Józan Ágota

Helyi erőforrásokat is mozgósít a Magyar Falu Program

Bács-Kiskun megye településeinek fejlődését számos beruházás szolgálja idén is a kistelepülések népességmegtartó erejének növelését célzó Magyar Falu Program keretében.

A kormány döntése alapján 2019. február végén elindult a Modern Városok Program fejlesztéseivel összefonódva a **Magyar Falu Program**. A kormány által elfogadott program az 5.000 fő alatti települések népességmegtartó és -növelő erejének erősítését tűzte ki célul.

A megyéből sikeresen pályázott többek között Ágasegyháza, Csólyospálos, Orgovány, Pálmónostora, Tiszaug, Uszód, Bátmonostor, Szalkszentmárton, Dunavecse, Vaskút, Jászszenlászó, Bugac, Bugacpusztaháza, Kömpöc, Tabdi, Petőfiszállás, Harta, Páhi, Bácsszőlős, Felsőlajos, Fülöpjakab, Mórícgát, Szank, Apostag, Tompa, Dunaszentbenedek, Helvécia, Csikéria, Kisszállás, Akasztó, Bática, Fülöpszállás, Csávoly, Rém, Nyárlőrinc, Harkakötöny, Hajós, Zsana, Balotaszállás és Csengőd a pályázati kiírásokra, némely tele-

pülés többre is. Ennek köszönhetően például orvosi eszközökkel, új és felújított járdákkal, utakkal, megújult és korszerűsített középületekkel, közösségi terekkel, játszóterekkel, ravatalozókkal, temetőfejlesztésekkel gazdagodhatnak a helyi közösségek.

A kunszállásiak több mint 5,8 millió forintot fordíthatnak közterület-karbantartási eszközök beszerzésére. Ebből az összegből egyebek mellett utánfutót, tololapokat, sószerót, gallydaralót, lombszívót vásárolnak. A gépcsoomag összeállításánál fontos szempont volt a kézimunka-igényes feladatok – mint például őszi levelek gyűjtése és elszállítása – gépesítése. A fejlesztéstől komoly előrelépést remélnek.

Szintén a Magyar Falu Program által nyújtott állami támogatással valósult meg Petőfiszálláson az önkormányzati hivatal

épületének felújítása. Az ingatlan körülölelő mintegy ezer négyzetméteren a település önkormányzata saját költségvetésének terhére belső parkolót és aszfaltozott utat épített, hogy pormentessé váljon az immár megújult épület környezete. Az út elkészítésében részt vettek a helyi vállalkozók, az önkormányzat dolgozói, a képviselők, a közmunkások, valamint a település önkéntesei is. Mindezzel példát mutattak arra, hogy milyen jelentős erőforrásokkal rendelkeznek a helyi közösségek, ha lakókörnyezetük megszépítéséért tehetnek.

A sort hosszan sorolhatnánk még: Nagybaracsán és Csátalján 5-5 millió forintból, Nemesnádudvaron 4,5 millió forintból, Fajszon 4,1 millióból, Garán 3,7 millió forintból válhatnak szebbé a játszóterek, míg Mátételken 5 millió forintból újulhat meg a községi óvoda. Más települések önkormányzata olyan eszközöket vásárolhat, amelyek nagymértékben segítik a közterületek karbantartását.

A Magyar Falu Program keretében 2020-ban összesen 22 kiírásra lehetett pályázni; az érintettek a következő hetekben várhatják az utolsó pályázati értesítéseket.

Tóth Tímea

Karácsonyi óvoda Ballószögön

A Magyar Falu Program keretein belül jelentős, több mint 30 millió forintos kormányzati támogatásból újult meg a ballószögi Karácsonyi óvoda, amit mintegy 10 millió forinttal egészített ki a település önkormányzata. A teljes körű felújítás során az eredeti Klebelsbergi iskola jellegét sikerült megőrizniük. Az intézmény így szolgálhatja tovább a jövő generációját.

Boldog lisztből áldott boldog kenyér

A megye települései által felajánlott legszebb búzákból, köves malmon, hagyományos eljárással őrölt lisztből sült ki Bács-Kiskun megye kenyere az idei esztendőben is.

A mintegy ötven település búzájából – a száraz őrlésnek köszönhetően – a félbarna jellegű kenyér kovással készült. Az izzási pékmester a Bács-Kiskun megyei „boldog lisztből” kettő darab, majd háromkilós kenyeret süített, melyeket Ballószögön és a Szeli-tó partján augusztus 20-án, a Szent István-napi ünnepségen megáldottak.

Dr. Mák Kornél, a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat alelnökének jutott a megtiszteltetés, hogy elsőként szeljen a megye kenyéréből, amit az ünnepségen megjelent vendégek meg is kóstolhattak. Az alelnök ünnepi beszédében felelevenítette, hogy a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat a megyei összetartozás jelképeként 2019. augusztus 19-én, a kerekgyházi aratófesztiválra készítette el először Bács-Kiskun megye kenyerét. A hagyományteremtés szándékával szervezett esemény folytatásaként egy év elteltével újra elkészült a megye kenyere, amely az együvé tartozás mellett Bács-Kiskun megye sokszínű hagyományainak szimbóluma, megtestesítője is.

Próbálja ki Ön is Mischl Tamás pékmester megye kenyérének receptjét, és ossza meg velünk tapasztalatait:

KOVÁSZOS KENYÉR

Hozzávalók:

- 15 dkg lisztből és 1,5 dl vízből kovászt készítnék
- 35 dkg liszt (lehetőleg köves malomban őrölt, ökológiai dalkodásból származó)
- 2 dl víz
- 1 dkg só

Elkészítés: A kovászt összedolgozzuk a liszttel és a vízzel. A tésztát 2 órát pihentetjük, majd áthajtogatjuk, hozzáadjuk a 0,5 dl vízben feloldott sót, újra összegyúrjuk, és háromszor áthajtogatjuk. Ismét hagyjuk pihenni 2 órát, majd a kívánt alakra formázzuk, és pihentetjük további 1 órát. A kenyér felületét bemetszük, majd magas hőfokú kemencében vagy légkeveréses sütőben sütjük 50 perccel. A megsült kenyeret fatálon, vászonkendő alatt hagyjuk kihűlni. Jó étvágyat kívánok!

A BÁCS-KISKUN MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KULTURÁLIS PROGRAMSOROZATA

Igazán adni csak tiszta szívvel lehet

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat színházi és irodalmi estekkel, fotókiállításal, valamint néptáncfalalkozóval pezsdíti fel húsz megyei kistelepülés kulturális életét.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat szívügye, hogy a Kistelepüléseinkért – **Tiszta Szívvel rendezvénysorozat** keretein belül, a megye húsz olyan **5000 fő alatti kistelepüléséhez** juttasson el kulturális programokat, ahol igény van a kikapcsolódásra és szórakozásra, viszont a lehetőségek korlátozottak.

A sorozat március 18-án **Dusnokon** indult útjára, ami aztán a koronavírus-járvány miatt csak augusztusban folytatódhatott. Eddig hat helyszínen tudták átadni a kultúra értékeit a tehetséges Bács-Kiskun megyei művészek.

A kiskőrösi **Szilveszter Társulat** – Supka Éva vezetésével – Dusnokon és **Kunadacson**

ajándékozta meg két-két vidám órával a lelkes közönséget a „Család ellen nincs orvosság” című bohózatával. **Tóth Péter Lóránt** versvándor rendhagyó történelem- és irodalomórát tartott **Kisszálláson**, és a tassi ifjúsági táborban „lélek vagyok, élni szeretnék!” címmel Radnóti Miklós utolsó útjáról tartott előadást. **Ujvári Sándor** fotóriporter „Csettegők és más csodák” képkészítését is megtekinthették a résztvevők több helyszínen is. A kifejezetten

Bács-Kiskun megyei csettegőcsodák fotóit a dusnoki, a ballószögi és a kisszállási érdeklődők is megtekinthették a rendezvénysorozatnak köszönhetően. A tassi és a kunadacsi program kiegészült a „Mi otthonunk” irodalmi és képzőművészeti kiállítással, ami szintén a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat szervezésében megvalósuló projekt annak érdekében, hogy a megyei értékeket, történeteket, művészeket megismertessék. Augusztus 20-án a

Szelidi-tó partján épült Turisztikai Központban és **Ballószögön** is együtt énekelhet a közönség az István, a király rockopera ismert dallamait **Réthy Zsazsa, György-Rózsa Sándor és Wunderlich József** művészekkel az ünnepi műsort kiegészítve.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat küldetése, célja és feladata, hogy a megye minden települése érezze: értékesek és képesek értéket adni másoknak is.

A rendezvénysorozatot az Emberi Erőforrások Minisztériuma, valamint az Emberi Erőforrások Támogatáskezelő EMT-TE-19-0104 számú pályázata támogatja.

Boldog születésnapot, 70 éves Bács-Kiskun!

Magyarország területén talán nincs még egy másik olyan közigazgatási egység, amelyik az elmúlt évszázadok vagy akár évezred alatt hasonlóan nagyszámú átalakításon, erőszakos átszervezésen, „megnyirbáláson” ment volna keresztül, mint Bács-Kiskun. Megyénket, a Kárpát-medence Duna–Tisza közti területének középső részét a magyarság történelmének minden jelentősebb eseménye – akár fájó történelmi tragédiák következtében – közvetlenül érintette.

Bács-Kiskun hazánk legnagyobb területű (8445,15 négyzetkilométer) megyéje 119 települést számlál. Működő közigazgatási egységként Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Bács-Bodrog vármegye 1950-ig a történelmi Magyarország szintén legnagyobb vármegyéi közé tartozott. A jelentős területi változások kezdeti nyomai már a 11. században, a királyi vármegyerendszer kialakulásakor tetten érhetők.

Az említett két közigazgatási egység folyamatos alakulását követően Pest-Pilis-Solt-Kiskun 1876-ban vált „teljessé”, vármegyei igazgatás alá rendel-

ve az egész Kiskunságot. Bács-Bodrog pedig a

Szerb Vajdaság és a Temesi Bánság tényleges visszacsatolásával 1873-ban lett „hiánytalan”. A kiegyezést követő évek gazdasági-fejlődési, illetve a társadalom egyes rétegeinek felemelkedési folyamatát azonban kettétörte a kikényszerített trianoni békediktátum. Hiszen a 20. század magyar tragédiája miatt az új országhatár kettészakította a minden szempontból oly jellegzetes Bács-Bodrog vármegyét. A korábbi közigazgatási egységből egyedül a Bajai, a Bácsalmási és a Jánoshalmi járás maradt a „Csonka-Magyarország” területén.

Bács-Bodrog a két világháború között ugyan működött Baja székhellyel, de a Délvidék visszacsatolása után Zombor lett a székhelye. A térség 1944 őszén bekövetkezett szovjet megszállása után – 1945 és 1950 között – a

megyei
köz-
igaz-

gatás a háború előtti viszonyok szerint funkcionált.

A szovjet megszállás alatt létrejött közigazgatási rendezés teljesen átformálta Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Bács-Bodrog vármegye területét. Az 1949-ben a szovjet mintára kialakított – 1950 – 1990 között működő – új helyi államhatalmi és államigazgatási, illetve közigazgatási szerveket összefogó rendszer a „tanácsrendszer” nevet kapta. Az 1949-ben esedékessé váló közigazgatási területrendezésre vonatkozó 4343/1949. MT. számú rendelet – a második világhá-

borút lezáró békeszerződés és a területek elcsatolása miatt – a következőképpen szabta át a korábbi közigazgatási határokat. Bács-Bodrog vármegye Magyarországon maradt részét (Bajai, Bácsalmási, Jánoshalmi járás), illetve Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye (Dunavecsei, Kalocsai, Kiskőrösi, Kiskunfélegyházai, Kunszentmiklósi járás, továbbá Ladánybene és Lajosmizse) területét összevonta. Így alakult ki a mai Bács-Kiskun megye területe.

Bács-Kiskun nevének, székhelyének, területének megállapításáról szóló 4.343/1949. (XII. 14.) MT. sz. rendelet végrehajtását a Minisztertanács a belügyminiszterre bízta. 1950. február 1-jével az 5.201/4. (ü-1/1950. fi. 29.) BM. sz. rendelet döntött Pest, Bács-Kiskun, Nógrád, Fejér, Vas, Somogy, Baranya, Tolna, Szolnok és Heves megye új elnevezéséről, a területükön lévő járások megszüntetéséről vagy újak létrehozásáról, valamint a megyék közötti területátcsatolásokról. Bács-Kiskun megye esetében Baja elvesztette korábbi megyeszékhelyi státuszát. A kilenc új járással (Bácsalmási, Bajai, Dunavecsei, Kalocsai, Kecskeméti, Kiskőrösi, Kiskunfélegyházai, Kiskunhalasi és Kunszentmiklósi) felállt új közigazgatási egység új megyeszékhelye a megye északi határán lévő Kecskemét lett, amely a térség már régóta legjelentősebb városa volt.

Hajagos Csaba

Évfordulós településeink

Az 1950-ben bekövetkezett közigazgatási átrendezés új, önálló, korábban nagyobb városokhoz tartozó településeknek is életet adott.

Ekkor vált többek között független községgé Nyárlőrinc, hiszen az 1913-ban átmenetileg Kecskeméthez csatolt, akkor Koháryszentlőrinc nevű lakott település 1950-től saját önkormányzatot kapott. A döntést jóváhagyó rendelet hivatalosan 1950. június 30-án jelent meg a Magyar Közlönyben, miszerint: „a Belügyminiszter Bács-Kiskun megye kecskeméti járásához tartozó Koháryszentlőrinc ideiglenes néven alakult nagyközség végleges nevét »Nyárlőrinc« névben állapította meg.”

Nyárlőrinc újközség megkapta tehát a Kecskemét várostól különálló működés lehetőségét. Ennek elsődleges feltétele volt, hogy a közigazgatás átrendezéséről szóló országgyűlési rendeletnek (1950. május 18.) megfelelően községi tanácsot állítson fel, mely a hivatali apparátus működését

Kunbaracsi táj lovas kocsival

főt tett ki. A folyamat hasonlóképpen zajlott a megye egész területén, amelynek köszönhetően több új, önálló település megjelent Bács-Kiskun megye térképén. Közülük kiemel-

Az 1950-ig Kecskemét közigazgatási területéhez tartozó nagy pusztás térség fontos szerepet vállalt a két világháború között elindult Hírös Hetek kiemelt sikerében. Hasonló folyamat játszódott le Kömpöc esetében is, hiszen a kiskunmajsai pusztához tartozó település szintén ekkor kapott önálló önkormányzatot.

1950. november 10-én ugyancsak végleges nevet kapott a 14. században már templomos helyként nyilvántartott Kunbaracs, illetve a már 1408-ban Thabdnéven említett, Kiskőrös környéki település is ebben az esztendőben lett önálló. Végül, de nem utolsósorban szót kell ejteni Újsolt önállóságáról is. A ma létező közigazgatási terület a 20. század elején gróf Nemes Albert tulajdonában volt, amelyet Tóth családnevű gazda bérelt. Solt északkeleti határrészeit magába foglaló birtokok központja lett Újsolt, amely 1950-ben szintén önálló község címet kapott.

Az 1950-ben bekövetkezett közigazgatási átalakulás még számos település életében hozott komoly változást.

Hajagos Csaba

Megérkezett a kenyér Kömpöcre

szolgálja. A folyamat elindítása előtt frissíteni kellett a már korábban felvett lélekszám- és földbirtokadatokat. Eszerint 1950. június 2-án Nyárlőrinc területén 2663 fő élt összesen, ebből a nők száma 1670, a férfiaké 1993

dó a térség turisztikai vonzereje szempontjából fontos Bugac, hiszen az 1950. január 1-jén önállóvá vált település 1900-ban hozzájárult, hogy Kecskemét a 19–20. század fordulóján elérje legnagyobb területi kiterjedését.

Bugac, 1950-es évek

Forrás: Kecskeméti Katona József Múzeum

KISKUNHALAS, HAJÓS, KALOCSA

Újabb kincsekkel bővült a megyei értéktár

Tartsanak velünk egy képzeletbeli utazásra, hogy a Bács-Kiskun Megyei Értéktárba 2020-ban méltán bekerült települési kincseket bemutassuk. Látogatásunk most Csólyospálosra, Hajósra, Kalocsára és Kiskunhalasra vezet.

KISKUNHALAS – HALASI CSIPKE

„A csipkék királynője, a királynők csipkéje”, az 1902-ben életre keltett halasi csipke immár évszázados értékeivel Kiskunhalas város, a megye és Magyarország méltó büszkesége. A halasi csipkevarrás élő hagyománya 2010 szeptemberében került fel

a Magyar Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére. A hungarikumok egyike, a halasi csipke olyan kivételes alkotás, amely Bács-Kiskun megye nagykövete is a nagyvilágban.

HAJÓS-PINCEFALU, MINT AZ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG RÉSZÉ – A HAJÓSI BAROKK KASTÉLY ÉS BAROKK KERT

Hajós meghatározó épülete, az egykori érseki barokk kastély kihagyhatatlan turisztikai célpont. Vonzerejét növeli a hozzá tartozó, évszaktól függetlenül példásan karbantartott barokk kert, amely a kastéllyal együtt került a megyei értéktárba.

Hajós központjából indulva immár kitűnő kerékpár- és közúton juthatunk Hajós-Pincefaluba. A mai hajósiak ősei a szőlőtermesztés és borkészítés tudományát betelepítésük idején, a XVIII. század elején hozták magukkal. Ezek a pincék és a hozzájuk épült csaknem 1200 préház alkotja ma a messze földön híres Pincefalut.

KALOCSA – ÍRÁS, HÍMZÉS, PINGÁLÁS, KALOCSAI PAPRIKA

Kalocsa, a Kalocsai járás székhelyvárosának neve Európa- és világszerte összefonódik a magyaros megjelenítéssel, melynek fontos része a hungarikumok és a megye értékei közé felvett írás, pingálás és hímzés. Ezek közül leginkább az „írás” szorul

magyarázatra: a kalocsai nyelvhasználatban íróasszonynak nevezték azt a parasztasszonyt, aki népi hímzések kiírásával (előrajzolásával) is foglalkozott. Ha Kalocsa, természetesen a kalocsai fűszerpaprika-örlemény sem maradhatott ki a hungarikumok és a déli részén a napsütéses órákban oly gazdag Bács-Kiskun megye értékei közül.

CSÓLYOSPÁLOS, FÖLDTANI FELTÁRÁS – VARANGYKŐ TÚRAÚTVONAL

A csólyospálosi réti mészkő- és dolomitfeltárás nemcsak geológiai és természetvédelmi, hanem jelentős kultúrtörténeti értéket is képvisel, hiszen egy évszázadokon át művelt népi foglalatosság, a kővágás emlékhelye. Ám miközben itt, Magyarország közepén térségi léptékben is jellemző ez a képződmény, addig ehhez hasonlót világviszonylatban is csak néhány helyről – például Kalifornia, Belső-Anatólia, Irán, Dél-Ausztrália – ismerünk.

A csólyospálosi földtani feltárás megközelítését túraútvonal segíti. A Varangykő túraútvonal bebarangolása során hiteles képet kaphatunk a darázs-kő természeti és néprajzi örökségéről. A túrázni vágyókat az útvonal mentén elhelyezett információs tábla segíti a tájékozódásban. Aki ellátogat ide, nemcsak egy geológiai időutazásnak lehet tanúja, hanem megfigyelheti az egykori szikes tó még napjainkig is fennmaradt színes élővilágát, egy elfelejtett mesterség és népi építészet gazdag színterét.

Zsiga Ferenc

BÁCS-KISKUN MEGYEI ÉRTÉKTÁR

Oklevélátadás

A Bács-Kiskun Megyei Értéktárban immár 258 tétel szerepel. Húsz érték oklevelét ünnepélyes keretek között adták át Kiskőrösön, 2020. szeptember 11-én.

Mint az átadón elhangzott: a legtöbb javaslat települési értéktár-bizottságoktól érkezett, s ezért a

munkáért mondott köszönetet dr. Mák Kornél, a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat alelnöke,

és Szántó István, a Bács-Kiskun Megyei Értéktár Bizottság elnöke a javaslatot benyújtóknak, az érték örököseinek, valamint azoknak a személyeknek, akiknek példamutató életútját, szakmai tevékenységét megyei értéknek ismerték el.

Farkas Etelka

Az újonnan felvett megyei büszkeségek és kiválóságok

Az oklevéllel díjazott kiskőrösi, hajósi és kalocsai nevezetességek, büszkeségek, kiválóságok:

- a világ első köztéri Petőfi-szobra, melyet a pesti Gerenday-cég műhelyében készítettek, Kiskőrös lakossága állíttatta 1862-ben;
- Petőfi Sándor Műfordítói Szoborpark, ami 1985-ben nyílt meg;
- Petőfi Sándor Szülőháza, ami Magyarország első irodalmi emlékháza;
- Szlovák Tájház és Néprajzi Látványtár, ahol 1976 óta fogadnak látogatókat;
- Kiskőrösi-turjános természetvédelmi terület (a Szücsi-erdő és az általa körbezárt rétek);
- Kiskőrös második Petőfi-szobra, amit 1928-ban avattak fel;
- középső bronzkori központ;
- „Az egész töredéke és a töredék egésze” című Petőfi-kárpit;

– Petőfi-gyűjtemény és Kosuth-gyűjtemény, ami Krámer Iván magángyűjtő keze munkája;

– Babucsikné Zeikfalvy Anna Mária munkássága;

– Kiskőrösi Szüret és Szlovák Nemzetiségi Napok;

– Suba Róbert paralimpiai ezüstérmes, világ- és Európa-bajnok sportoló munkássága;

– Petőfi-témájú kortárs képzőművészeti gyűjtemény;

– Kunhegyesi Ferenc képzőművészeti munkássága;

– Hajós-Pincefalut, mint az épített örökség részét;

– A hajósi barokk kastély és barokk kert;

– írás, a kalocsai „íróasszonyok” munkássága;

– hímzés;

– pingálás;

– kalocsai paprika.

Bács-Kiskun Megyéért díj Lezsák Sándornénak

A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés Bács-Kiskun Megyéért díjjal ismerte el a Lakitelek Népfőiskola Alapítvány ügyvezető igazgatója, **Lezsák Sándorné** munkásságát. A kitüntetettet munkájáról, terveiről, mindennapjairól kérdeztük.

– **Férjével együtt megálmodója volt a népfőiskolának. Felidézné, milyen gondolatok, vágyak motíválták ezt az elhatározást?**

– Az elmúlt másfél évszázadban a hazai és az európai társadalmakban a népfőiskolák jellemzően olyan időkben jöttek létre, amikor az adott ország veszélyben érezte hazáját, népe sorsát. A népfőiskolák olyan helyek, ahol az emberek társakra találhatnak.

Olyan közösségek szerveződnek, amelyek nemzeti öntudatban, szellemiekben, lelkiekben megerősítik, tanítják egymást. E gondolatok jegyében indítottuk útjára 1991 őszén ezt a felnőttképzési intézményt. Az akkori négyhektáros területet árverésen értékesítette a Nyárlőrinci Szőlészeti és Borászati Állami Gazdaság.

1992 tavaszán kezdődött a meglévő épületek átalakítása és

bővítése, ennek eredményeként az oktatótermek mellett szállást és étkeztetési lehetőséget is tudunk kínálni a hallgatóknak. Az élő magyar nemzet erejét kellett és kell felmutatnunk, mozgósítanunk. Munkánkat 2003-ban Magyar Örökség díjjal ismerték el.

– **Hogyan telik egy átlagos napja?**

– Huszonöt éve vagyok a Népfőiskola Alapítvány ügyvezető igazgatója, 2013 óta projektvezetőként irányítom a 30 milliárdos kiemelt kormányzati beruházást, a jelenleg nálunk dolgozó 150 ember munkáltatója vagyok. Végzem a személyes ügyintézkést, a napi levelezést, vezetem a tárgyalásokat, részt veszek a beruházás heti kooperációin. Feladatom, hogy megoldást találjak a váratlanul felmerülő kérdésekre, problémákra is. Számomra legfontosabb a család, az otthon melege megteremtése, ezért háztartást vezetek: zöldséges- és virágoskertem van, hétvégeken sütök-főzök, a spájzunkban befőttek, lekvárok és savanyúságok sorakoznak. Számomra az otthon, a kert, a természet közelsége jelenti a teljes kikapcsolódást. Nyolc unokánk közül négyen kertszomszédaink, ők tartanak engem fiatalon, no meg a néptánc.

Tóth Tímea

Megyedíjas Renner Bt.

A megyei önkormányzat a jánoshalmi székhelyű Renner Bt. számára ítélte oda a Bács-Kiskun Megye Gazdaságáért díjat. A családi vállalkozás történetét és jelenét **dr. Renner Tamás PhD**, okleveles gépészmérnök mutatta be lapunknak.

– Családi vállalkozásunkat 1991-ben alapítottuk. Présvulkanizált gumi-fém termékek előállításával és a gyártásukhoz szükséges gyártóeszközök készítésével és fejlesztésével foglalkozunk. Termékeinket mind az általános ipar, mind a mezőgazdaság szereplői alkalmazzák, de vevőink közé tartoznak az autó- és hadiipari beszállítók, a légi, vasúti és közúti

járműveket gyártó vagy karbantartó vállalatok is. Termékskálánk alapja – egyben a fő profilunk – az öt típusból álló hengeres rezgés-csillapító család, amelyből heti 600-700 ezer darabot állítunk elő és értékesítünk Európa különböző országaiban.

A korszerű géppark mellett egy laboratórium is működik, ahol az alapvető gumiipari vizs-

gálatokat tudjuk elvégezni. Alapvető célunk, hogy az európai normáknak megfelelő, kiemelkedő minőségű termékek előállításával minél jobban kiszolgáljuk a megrendelői igényeket. Arra vállalkoztunk, hogy ügyfeleink számára a vevők igényeit kielégítő termékpalettából kiváló minőségben és megfelelő mennyiségben értékesítsünk, és ezt a tevékenységünket olyan szolgáltatásokkal egészítsük ki, amelyek megrendelőink munkáját is kényelmesebbé és hatékonyabbá teszik.

A dolgozók képzésével és a rendszereink működésének fejlesztését segítő ötletek megvalósításával elősegítjük folyamatos fejlődésünket, ezzel is az előállított termékeink minőségét javítjuk.

Hosszabb távú terveink közé tartozik egy keverőüzem kialakítása, ahol a korszerű, zárt keverővel végzett folyamat során még pontosabban tudjuk keverékeinket előállítani, ami nagyobb rugalmasságot eredményez. Ehhez a munkához ad nagy erkölcsi támogatást a „Bács-Kiskun Megye Gazdaságáért díj” kitüntetés, amelyet köszönettel fogadunk, és büszkén viselünk – számolt be a Renner Bt. tevékenységéről dr. Renner Tamás. Farkas Etelka

BÁCS-KISKUN MEGYE POLGÁRMESTERE DÍJ 2020

Ketten kaptak elismerést

Az Év Polgármestere Bács-Kiskun Megyében kitüntetett díjat 2020-ban **Csányi Józsefnek**, Kiskunfélegyháza város, valamint **Kovács Antalnak**, Csátalja község polgármesterének adományozta a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés.

CSÁNYI JÓZSEF 2014-ben meggyőző fölénnyel lett Kiskunfélegyháza polgármestere. Személyisége, kitűnően felépített programja és választott munkatársai segítettek abban, hogy Kiskunfélegyháza az elmúlt hat évben töretlen ívű fejlődésen ment át. Demokratikus vezetési stílusát az emberekkel való párbeszéd és a bölcs belátás jellemzi. Létrehozta sikerének egyik alapját, a városban működő vállalkozások összefogását, a Kiskunfélegyházi Gazdaságfejlesztő és Munkahelyteremtő Egyesületet, amely több

mint 20 céget, vállalkozást fog össze, hogy segítse a város összehangolt és zavartalan gazdasági prosperitását. A pályázatok sikeres kihasználását, a munkahelyteremtésben, a gazdasági élet fellendítésében vállalt támogató szerepet és a kulturális lehetőségek gazdagítását a város lakók a 2019-es önkormányzati választáson országosan is kiugró arányú, több mint 90 százalékos támogatással ismerték el. Elképzeléseinek megvalósulása nyomán régóta nem látott szépségben ragyog a város.

KOVÁCS ANTAL 2002 októberében lett Csátalja polgármestere, azóta a helyi közelet meghatározó személyisége, a falu fejlődésének hajtómotorja immáron öt cikluson keresztül. Polgármestersége idején a falu valamennyi közintézménye megújult: a polgármesteri hivataltól a művelődési ház, a könyvtár, a egészségháza, a háziorvosi és a fogorvosi rendelőn át a napközi otthonon és temetővel együtt. Nevéhez fűződik a településen felavatott Trianon-émlékmű is. Mára büszke arra, hogy ennek kapcsán tagjai sorába választotta a vitéz nagy-

bányai Horthy Miklós által alapított Vitézi Rend, valamint a Károly Róbert által 1326-ban alapított világi Szent György Lovagrend. Fontos feladatának tekinti a hagyományok őrzését, a népi kultúra értékeinek gyűjtését és védelmét. Közvetlen kapcsolat-teremtő képessége, műveltsége révén főszerepet játszik Csátalja nemzetközi kapcsolatainak alakításában. 18 évi kiemelkedő jelentőségű tevékenységével általános elismerést szerzett, ami hozzájárult a település fejlődéséhez, értékeinek megővéséhez, a lakosság életkörülményeinek javulásához. Tóth Tímea

45 éves a Kiskunsági Nemzeti Park

Az a 45 esztendő, amelyet a hazánkban másodikként, 1975-ben életre hívott Kiskunsági Nemzeti Park az idén lezár, tájtörténeti léptékben alig egy szempillantás, de a hazai „hivatásos” természetvédelemben tekintélyes kornak számít.

A nemzeti park már a megalakulásakor felhívta magára a szakma figyelmét mozaikos elhelyezkedésével, ami akkoriban kifejezetten újdonság volt. Kezdetben hat (ma már kilenc) területegységből állt, amelyek jól tükrözik a Duna–Tisza köze sokszínűségét: van köztük sivatag jellegű homokpuszta, édesvízi mocsár, sós vizű szikes tavak, árvalányhajas buckavidék és a 19. századi folyószabályozások előtti időket megidéző ártér.

Az alapítás óta sok minden változott: jelentősen bővült a védett területek nagysága, többször is átalakult a szervezeti felépítés, gyarapodtak a feladatok, és egyre

nagyobb hangsúlyt kap az ökoturizmus és a környezeti nevelés.

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság elmúlt évei igen mozgalmasak voltak. Előkerült Baján a világ legritkább emlőse, a délvidéki földikutya legnagyobb és legstabilabb állománya, és sikerült védetté nyilvánítani élőhelyüket. A Felső-Bácskában 2019-ben szintén védetté nyilvánítottak egy másik különleges területet, 44 hektárnyi ősgyepet. A Madarasi Marhajárás Természetvédelmi Terület az alföldi sztyepprétek egyik utolsó hírmondója, ahol kora tavasszal több mint egymillió védett tarka

sáfrány és mintegy 8000 tő tavasszi hérics virágzik.

A tűzokvédelmi munka is meghozta gyümölcsét: az idei számlálás szerint 2200 fölé emelkedett a Kárpát-medencei tűzokállomány, amelynek csaknem 40 százaléka a Felső-Kiskunságban él.

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság sok új kihívással néz szembe ebben az évtizedben. Az általános felmelegedés és szárazság, az apadó felszíni és felszín alatti vízkészletek a Duna–Tisza

köze természeti környezetében is jelentős változást hoznak, amelyekre fel kell készülni. Kiemelten fontosnak tartják területeik vízháztartási viszonyainak javítását, a tájban található, spontán megújuló vízkészletek helyben történő megőrzését ahelyett, hogy elvezetnénk azokat.

A természet megóvása csak széles körű összefogással lehetséges. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai ezért arra buzdítják az embereket, tölt-

senek minél több időt a természetben, fedezzék fel a kincseit, és vigyázzanak rá.

Kiss Mónika

A KISKUNSÁGI NEMZETI PARK OKTÓBER HAVI PROGRAMAJÁNLÓJA

Október 10. – Őszerdő túra a tőserdei Kontyvirág tanösvényen (*Lakitelek-Tőserdő*)
Október 10. – Őszi túra a Kolon-tónál (*Izsák*)
Október 17. – Őszi színek a Peszéri-erdőben (*Kunpeszér*)
Október 24. – Őszi túra a Kolon-tónál (*Izsák*)

Jelentkezés és részletek:

a túrákra kizárólag a nemzeti park weboldalon (www.knp.hu) lehet jelentkezni, a Programok menüpontban.

Részvételi díj: felnőtt 1000 Ft/fő, diák és nyugdíjas 500 Ft/fő, családi 2500 Ft (2 felnőtt+2 gyerek)

ŐRJEG ÉS SZŐLŐHEGYEI NATÚRPARK

Őrjeg öröksége

Az Őrjeg és Szőlőhegyei Natúrpark – hazánk tizenhatodik natúrparkja – áprilisban kapta meg a névhasználati jogot a természetvédelemért felelős agrárminisztertől. A natúrpark munkaszervezeti feladatait – a csatlakozó öt település önkormányzatának felhatalmazása alapján – az Őrjeg és Szőlőhegyei Natúrpark Egyesület látja el.

Elnökével, a császártöltési **Agócs-Paluska Éva** agrármérnökkel arról beszélgettünk, hogy a térség helyi közösségei kezdeményezésére létrejött natúrpark miért jelent új színfoltot Hajós,

Császártöltés, Érsekhalma, Homokmégy és Öregcsertő 32 410 hektárt kitevő területén, amelynek egyik önálló, karakteres megjelenésű tájrészlete Őrjeg lápvidéke és Hajós-Pincefalu.

Elnök asszony! Hol helyezkedik el az Őrjeg?

– Hagyományosan a Duna ártere és a Duna–Tisza közti homokhátság határán húzódó lápvidék déli részét nevezzük Őrjegnek. A Duna egykori vízi világának utolsó hírmondója, a Vörös-mocsár ma már természetvédelmi oltalom alatt áll, természeti értékeit tanösvényen is megismerhetjük. A térség egyetlen városa – és egyesületünk székhelye – a pincefalujáról és boráról híres Hajós. A természetes gazdálkodás mellett elkötelezett helyi vállalkozások natúrparki kezdeményezéséhez Hajós, Császártöltés, Érsekhalma, Homokmégy és Öregcsertő önkormányzata csatlakozott.

Mégpedig teljes meggyőződéssel, hiszen a natúrpark létrehozásának lehetőségét az egyes településeken természetközeli és ökológiai gazdálkodást folytató fiatal gazdálkodók vetették fel először, akik az elmúlt években következetesen dolgoztak Őrjeg gazdag természeti és táji örökségének megőrzésén. Mindenki megtapasztalhatta, hogy munkájuk középpontjában áll a természetbarát gazdálkodás, azon belül is a legeltetési állattartás mint tájfenntartó tevékenység népszerűsítése, a védett természeti értékek megőrzése és monitorozása, a vízszabályozás újragondolása, az egészséges helyi termékek előállítása. A natúrpark ezeknek a célkitűzéseknek szélesebb körű, hatékonyabb és hosszú távon is eredményes folytatásához biztosítja a megfelelő, jogilag is szabályozott keretet.

Mit jelent a natúrpark elnevezés?

– A natúrpark a helyi közösségek által elindított tájszintű együttműködés, amelynek célja az adott táj természeti és kulturális örökségének megőrzése, valamint a térségben élők érdekeit szolgáló, hosszú távon is fenntartható módon történő hasznosítása. A natúrpark a táj természeti és kulturális örökségét nem a tájban élő embertől, hanem vele együtt, azt hasznosítva védi meg.

A természetkímélő gazdálkodás mit jelent a gyakorlatban?

– Egyesületünk a természeti-táji adottságokból, értékekből kiindulva a térségfejlesztés egyik kiemelt irányának a természetkímélő gazdálkodásból származó minőségi helyi termékek gazdag kínálatán és az autentikus vidéki jellegű szolgáltatásokon alapuló agroturizmus feltételeinek megteremtését tekinti.

A megvalósítás gerincét az a natúrparki mintagazdaság-hálózat alkotja, amely a kézműves termékeket előállító vagy szolgáltató, a turizmusra fogékony vállalkozókat fogja össze. Cél, hogy minden mintagazdaság legalább egy egész napos, egyedi jellegű programot biztosítson az érdeklődőknek, további lehetőségként kínálva egy másik natúrpark bio- és ökögazdaságának felkeresését.

Reményeink szerint nem is olyan távoli, hogy a természeti ismeretekre vágyók számára egyedi jellegű láttnivalókban gazdag, élményszerű megismerést nyújtó túraútvonal-hálózatot alakítunk ki. Ennek létjogosultságát, aktualitását a „szelíd” turisztikai termékek kialakításának fontosságát a koronavírus-járvány jól igazolta – hangsúlyozta Agócs-Paluska Éva, az Őrjeg és Szőlőhegyei Natúrpark Egyesület elnöke.

Zsiga Ferenc

A megye legendáit és motívumait keressük

Vajon mi határozza meg egy térség lakosainak identitását, hovatartozását? Számos kutatás foglalkozott már ezzel a kérdéskörrel, amely megjelölte a közös nyelvet, a kultúrát, a hagyományokat, a történelmet, a gasztronómiát és a közös emlékezetet is.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat jó ideje kiemelt figyelmet fordít az identitás erősítését célzó fejlesztésekre és progra-

mokra. Éppen ezért nyújtott be pályázatot ismét ebben a témában, amely a helyi hagyományokat, értékeket, közösségi eredményeket szeretné összefogni és a megyei identitásfejlesztésbe integrálni.

Megyénkben több mint tíz nemzetiség kultúrája, értékei, hagyományai keverednek, és ez a kulturális sokszínűség jó alapja legújabb kutatásunknak, melyben a legendák és történetek mellett most azokat a pár mondatos sztorikat, pletykákat, szólásokat keressük, amelyekből a szakavatottak igazságmorzsákkal díszített olvasmányos mesét tudnak írni. Ezzel elődeink kis történeteit,

mondait, szólásait megőrizzzük az utókor számára. A készülő megyei mesekönyv és legendagyűjtemény mellett szeretnénk összegezni és rendbe állítani térségünk motívumait is.

Bátorítjuk, hogy Ön is ossza meg velünk egyik kedvenc történetét, vagy mutassa meg nekünk nagymamájától látott motívumokat! Kérjük, segítse munkánkat, hogy a felbecsülhetetlen eszmei értékű mondákat és motívumokat népszerűsítsük a megye lakosai között, és megörökítsük azokat az utókor számára!

A történeteket az alábbi címre várjuk: identitas@bacskiskun.hu

BÁCS-KISKUN – MESEFÖLD

Békabanya

Olvasóink figyelmébe ajánljuk ezt az igazán szórakoztató mesét, amely a mese-, legenda- és mondagyűjtésünk eredményeként született, és a készülő megyei mesekönyvben jelenik meg. Ezenkívül számos érdekes és izgalmas történetet olvashatnak majd a gyűjteményekben.

Boris, miután megözvegyült, eladta a házát és három gyermekével a bátyjához költözött Alpárra. Józsi bátyó és szépséges felesége, Kató ángyi jó szívvel fogadták otthonukba a rokonoikat. Mivel nem született gyermekük, sajátjukként szerették a három kis félárva. Boris nap-számba járt, hogy előteremtse családjá számára a napi betevőt, nem akart jótevő rokonain élésködni. Esténként későn ért haza, de akkor aztán nagy volt az öröm! Bár szűkösen fértek el, mindnyájan együtt ültek asztalhoz. Aznap a gyerekek egy-kettőre végeztek a sovány kis vacsorával, s édesanyjuk megengedte nekik, hogy egy kicsit még játsszanak.

Egyszer csak megzörrent az ajtón a retesz. Mindenki oda-kapta a fejét. Ki lehet az ilyen későn? Az ajtó résnyire kinyílt, noha belülről volt bezárva. A gyerekek pisszenni se mertek, a felnőttek dermedten ültek.

Aztán ismét neszezés hallatszott, s az ajtóban hatalmasra nőtt béka nézett velük szembe, pöffeszkedve brekegett egyet.

– Jaj, be csúf béka! – ugrott talpra sítva a szép Kató ángyi, majd az urához fordult. – Űsse le kend azonnal!

– Gyerekek – kiáltott Boris –, azonnal másszatok fel a ládára!

Nem kellett kétszer mondani, egy szemvillanás alatt a láda te-

tején termettek. Józsi bátyó pedig felkapta a sarokban heverő kampósbotot, és lesújtott vele. A béka azonban elugrott, s egyenesen Kató felé vette az irányt. Ördögös állat volt a nyavalyás, mert minden ugrásnál egyre nagyobb lett! Józsi ismét lecsapott, de megint elhibázta. A béka gúnyosan brekegett, s még nagyobb lett, ahogy egyre közeledett Kató felé. Az asszony rémületében mozdulni sem tudott. A béka mintha arra készült volna, hogy rávesse magát. Ekkor Józsi ismét lesújtott a bottal, és szerencsésen eltalálta a varangyot. Addig ütötte, amíg ki nem nyúlt.

Mindannyian fellelegeztek.

– Mi legyen vele? – kérdezte Kató, és undorodva elhúzta a száját.

Józsi kerített egy rongyot, óvatosan megfogta, s kidobta az udvarra.

– Jól zárja be! – mondta reszkető hangon Kató az urának.

– Ne félj, asszony – vigyorgott Józsi, s azzal bezárta az ajtót. – Ez má' nem mozdul többet.

– Vajon mit akarhatott tőled? – nézett Boris a sógornőjére. – S hogy nyílt ki magától a zár?

Nem volt idő elgondolkodni, mert újra nyikordult az ajtó.

– Uram Jézus, segíts meg! – sikított ismét Kató, és szaladt a szentelt vízért.

S valóban, az ajtóban ismét feltűnt a nagyra nőtt varangy.

Józsi nem habozott. Kiron-tott a házból, s pillanatok alatt egy vasvillával tért vissza.

– No, komám, ez majd segít! – s azzal nekiesett a békának.

Püfölte egy darabig, aztán átszúrta az ocsmány varangyot. Így felnyársalva vitte ki az udvarra, s a villát a földbe szúrta.

– Majd reggel meglátjuk, miféle ördögteremténye volt – mondta, s azzal nyugovóra tértek.

De nem sokat aludtak. Mindegyikük a csúf varangy-gyal álmódott. S hiába ütötték álmukban, brekegve egyre csak ugrált feléjük.

Alig kelt fel a nap, szaladtak az udvarra. A szavuk is elállt. A béka a villával együtt eltűnt! Csak néhány vércsöpp mutatta a fal tövében a nyomát.

– Feléledt, és magával húzta a villát? – kérdezte Kató rémülten.

– Talán elrepült... – mondta Józsi, s nem is sejtette, milyen közel jár az igazsághoz. Délután ugyanis megjelent náluk a csósz.

– Én... láttam... – szólt akadozó nyelvvel, halálra váltan az idős férfi, ahogy gondolatban ismét átélte az éjjeli kalandot. – Arra repült, ni... – s remegve mutatott a ház fölé.

Elmesélte, hogy az éjjeli őrzőjén során valami mocorgásra lett figyelmes a Józsiék háza előtt. Odairányította a viharlámpa fényét, s ekkor látta, hogy vasvillára tűzve egy csúf, hatalmas béka izeg-mozog. Az állat egyre nagyobb lett, s egyre jobban mocorgott. A villa kidőlt a földből, a varangy pedig már ember nagyságú volt. Az ő nem akart hinni a szemének: béka helyett egy öregasszonyt látott! A csúf boszorkány felpattant a villára, villant a szeme, brekegett egyet, mire a vasvilla felemelkedett a levegőbe. Elszállt a ház felett, s csak a távolodó brekegését lehetett hallani. A csósz keresztet vetett, aztán elájult. Hajnalban tért magához, s annyi ereje maradt csak, hogy hazavánszorogjon.

Több helyen úgy tartják az öregek, hogy Varangy, a béka-boszorkány, a falu legszebb asszonyát keresi fel, hogy a szépségéből lopjon. Varangynak ezúttal nem sikerült... Talán a jó szív, a szeretet és a családi összetartás győzedelmeskedett az ármány felett.

Császár Levente

Bács-Kiskun Megye Sportjáért díjat vett át Nitsch József

A Bács-Kiskun Megye Sportjáért díj olyan sport-szakmai kitüntető díj, amelyet évente adnak át annak a megyében élő sportszakembernek, akit munkája, teljesítménye alapján saját településének önkormányzata felterjeszt, és a megyei közgyűlés erre érdemesnek talál.

Az idei kitüntetett **Nitsch József** solti sportszervező. Ő olyan emblemikus, a közösségért, a sportért dolgozó alakja Soltnak, a megyének, aki szorgalmával, tehetségével, morális mércéjével mintát ad az új generációknak.

Nitsch József a város és a megye színeit képviselő kiemelkedő

tehetségű tanítványait regionális és országos versenyeket szervezve vezette fényes eredményekre. A kitüntetés alkalmából röviden bemutatjuk a sportszervező életútját.

Nitsch József 1956-ban született, 1997 óta vezeti az akkor alakult Solti Atlétika Clubot, ami a

cselgáncs-, sakk-, valamint a jégkorongszakosztályt foglalja magába. A cselgáncsosok számára 22 regionális versenyt, 4 országos utánpótlás-bajnokságot szervezett, ezeken kívül 18 sakkverseny megszervezése fűződik a nevéhez. A minden évben megrendezett Solti Tavasz Napokon rendszeresen sakk- és dzsúdóversenyekkel színesíti az ünnepi programot. A jégkorong-szakosztály évente testvérvárosi kapcsolatok keretében egyre jobb eredménnyel vesz részt a csikdánfalvi Fekete Kerámia Kupán. A sportszervező évtizedeken átívelő áldozatos

munkájával gyermekek százaival ismertette, szerettette meg a sportot, kinek-kinek a saját sportágát.
Zsiga Ferenc

Pezseghet a szabadidős sportélet Bács-Kiskunban

*Jó alapokra lehet építeni a szabadidősportot Bács-Kiskunban, ami a Bács-Kiskun Megyei Szabadidősport Szövetség néhai vezetője, **Haász László** munkásságának köszönhető – vélekedik **Süli András József**, a szövetség jelenlegi elnöke, aki hat éve irányítja a Csongrád-Csanád Megyei Szabadidősport Szövetséget is.*

– Nagyon az elején vagyunk a munkának, de a mi számításainkat is keresztülhúzta a pandémia. Terveink között szerepel tagszervezeteink számának növelése, valamint a rendszeres testmozgás népszerűsítése a kisebb településeken és a városokban. Bács-Kiskunban is elindítjuk majd az „Ezt válaszd!” programot, ami szakképzett edzők irányításával heti rendszerességgel lehetőséget biztosít az alakformálásra. A szabadidős sportélet eddig is pezsgett itt, ezt szeretnénk családi napokkal, még több futórendezvényel, teljesítménytúrával gyarapítani. A Duna lehetőséget nyújt a vízitúrázásokra, amatőr sárkányhajózásra, de a nordic walking is remek és egyre nép-

szerűbb mozgásforma – sorolta Süli András József, aki reméli, hogy céljaik megvalósításához sikerül pályázati forrásokat szerezni és olyan partnereket találni, mint a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat.

– Szövetségünk, konzorciumi tagként aktív részese az idén induló Egészséges Bács-Kiskunért programnak, melyet a megyei önkormányzat irányít. A következő időszakban több szabadidősport program közül lehet majd választani minden járásban – tette hozzá Süli András József.

Farkas Etelka

Az íjászat szerelmese

*Magyarországon évezredek óta tekint vissza az íjászat. A versenyzés mellett a történelmi értékek, valamint a hagyományok őrzése, népszerűsítése az egyik fő célja a hazai íjászoknak. Ezen elvek mentén munkálkodik **Hunyiné dr. Domokos Emőke**, 2020. évi megyedíjas.*

A Nyílegyenes Íjász Club 2000 májusában alakult, amelynek oszlopos tagja Emőke, aki a sportág négyszeres világ- és kétszeres Európa-bajnoka.

Az íjászklub céljai között szerepel az íjászat mint sport bevezetése. Biztosítani szeretnék a rendszeres testedzést, kihasználva az íjászat stressz- és feszültségoldó hatását. Szeretnék megismertetni az íjászat kultúra-, sport- és hadtörténelmi érdekességeit. Szívesen lelélekkel népszerűsítik az ősi fegyvert, és őrzik a történelmi értékeket, a hagyományokat.

Az idei versenyév a járvány miatt igen rövid szezon volt, és nemzetközi versenyt sem szerveztek.

Hunyiné dr. Domokos Emőke idei eredménylistája:

- 4 országos bajnoki cím
- 2 kvalifikációs versenyen 2 aranyérem
- országosan egyedülálló módon idén megelőzte a 3. Mesteríjász címet, azaz 3 különböző íj kategóriában is első osztályú minősítést szerzett
- első hely a Hadak Útja elnevezésű országos távcéllövő versenysorozaton
- Magyarország egyetlen hitelesen mért távlövő versenyén (Magor-próba) ebben az évben is győzelem (260 méter) Vincze József

BÁCS-KISKUN MEGYE SPORTJÁÉRT DÍJ 2020

„Több, mint sport”, amit Kovács Marcell teljesít

***Kovács Marcell** több sportegyesület alapítója, és szervezőként is sokat dolgozik a megye sportéletében. Úgy jellemzi tevékenységét, hogy az „több, mint sport”.*

– Kelebia sportvezetésében 1989-től dolgozom, 2010-ig a Népi SK-ban, majd a Kelebiai Levente SE-ben. Az 1990-es évektől olasz, spanyol, görög és Kárpát-medencei csapatok részvételével nemzetközi focitornákat szervezünk. Sporttörténelmi kiadványaink jelentek meg „Reflektált amnézia” címmel. Székelyföldi, kárpátaljai, délvidéki civil szervezetekkel megalakítottuk a Magyar Nemzeti Összetartozás Hálózatát. Fellelevenítettük a két világháború közötti focitornákat. Árpád-házi

királyainkról, a Szent Koronáról és a leventemozgalomról elnevezett sportrendezvényeinket a Levente Sportnapok keretében szervezzük. Felkutatjuk az egyko-

ri Fradi-játékos, **Siflis Géza** életét – jelenleg is forgatjuk az életéről szóló dokumentumfilmet –, aki a kommunizmus áldozataként, 1948-ban halt meg. Egyesületünk

múltó síremléket állított emlékére a kelebiai temetőben – mondta el az idei Bács-Kiskun Megye Sportjáért díjjal jutalmazott Kovács Marcell.
Farkas Etelka

www.bacskiskun.hu • www.facebook.com/bacskiskunamimegyenk • info@bacskiskun.hu

MOZDULJ, BÁCS-KISKUN!

A mozgás az élet motorja – halljuk sokszor, s bizony nehéz cáfolni, hogy az egészségmegőrzés és a jó közérzet fő támasza a rendszeres és megfelelő mértékű testmozgás.

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat egyik legfontosabb feladatának tekinti térségünk lakosainak egészségmegőrzését és -fejlesztését. Ezért az **Egészséges Bács-Kiskunért** programban túrákat, sportnapokat, családi napokat, sporteseményeket szervez, és összesen **tizenegy helyszínen tizenegy alkalommal** valósít meg olyan rendezvényeket, amelyek középpontjában az egészségmegőrzés áll.

A résztvevők átélhetik a **futás**, a **kerékpározás**, a **zarándoklat**, a **nordic walking** és a **lovaglás** közösségteremtő élményét is, a sportprogramokon kívül a megyei értékek megismertetése és megőrzése is nagy szerepet kap.

Az Egészséges Bács-Kiskunért programsorozatban lehetőség nyílik **pontgyűjtésre** is. A pontgyűjtő kártyákat az események helyszínén lehet igényelni. Aki legalább három mozgásformában próbára teszi magát, és regisztrál a www.bacskiskun.hu honlapon vagy a sportesemények helyszínén, részt vehet a **nyereménysorsoláson**. A **fődíj egy 200 000 forint értékű kerékpár**, valamint kisorsolnak három, egyenként 50 000 forint értékű nyereménycsomagot is.

Lizik-Varga Katalin

Következő helyszín:

2020. október 10.

Szabadszállás

VII. Strázsa Honvéd teljesítménytúra

**EGÉSZSÉGES
BÁCS-KISKUNÉRT**